

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **R. D.**
bytem X
zastoupený Mgr. Romanem Sulánským, advokátem,
se sídlem Pod tratí 275, 338 42 Hrádek

proti
žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina,**
se sídlem Žižkova 57, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 9. 2. 2023, č. j. KUJI 17113/2023, sp. zn. OOSČ 30/2023
OOSC/5,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včasně podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Jihlava, odboru dopravy (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 23. 11. 2022, č. j. MMJ/OD/198706/2022-ChV, sp. zn. SZ-MMJ/OD/45214/2022/10 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku z nedbalosti podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „silniční zákon“), kterého se dopustil dne 10. 8. 2022 v čase okolo 7:30 hod. na dálnici D1 v km 115 ve směru jízdy na Prahu jako řidič nákladního motorového vozidla tovární značky Iveco, registrační značky X tím, že při řízení vozidla držel v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení; tímto jednáním porušil § 7 odst. 1 písm. c) silničního zákona.
3. Za spáchání přestupku byla žalobci podle ustanovení § 35 písm. b) a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“) a podle ustanovení § 125c odst. 5 písm. g) silničního zákona uložena pokuta ve výši 1 800 Kč. Současně byla žalobci podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a v souvislosti s § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb. uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáním přestupku ve výši 1 000 Kč.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

4. V žalobě žalobce uvedl, že postupem správního orgánu I. stupně bylo zasaženo do jeho práva na spravedlivý proces. Žalobce se nemohl před vydáním rozhodnutí jakkoliv vyjádřit k okolnostem, které mu jsou kladeny za vinu. Nebyla mu doručena výzva k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve stanovené lhůtě. Žalobci byla odepřena účast na jednání při kterém byl proveden výslech svědka. Rovněž mu bylo odepřeno právo na podání výpovědi.
5. Oba správní orgány přiznávají, že se právní zástupce žalobce řádně omluvil z nařízeného jednání z důvodu neočekávané nevolnosti. Právní zástupce správnímu orgánu I. stupně telefonicky sdělil, že se v brzkých ranních hodinách probudil s horečkou, ztrátou čichu a s potížemi s dýcháním. Na doporučení své ošetřující lékařky zůstal v domácím ošetřování. Doma si provedl samotest na prokázání viru COVID 19, který měl pozitivní výsledek.
6. Za zcela absurdní považuje žalobce tvrzení žalovaného, že mohl lékařskou zprávu doložit zpětně. To odporuje radě ošetřující lékařky i podstatě onemocnění, nakažená osoba má po několik dní být sama v izolaci. Zpětně nelze konstatovat, že osoba byla před několika dny infekční a jaké měla příznaky onemocnění. Právní zástupce žalobce uvádí, že telefonická omluva byla podána těsně před jednáním, ale kvůli zdravotnímu stavu a úředním hodinám správního orgánu tak nebylo možné učinit dříve. Rovněž nebylo možné v daný moment sepsat jakoukoliv omluvu a tu odeslat pomocí datové schránky. Žalobce nesouhlasí s tím, že mohl následně omluvu doložit dokladem o pracovní neschopnosti, či lékařskou zprávou. Lékařku na její doporučení nenavštívil, navíc je OSVČ a institut pracovní neschopnosti se ho netýká. Omluvu učiněnou telefonicky nebylo nutné písemně opakovat. Úřednice správního orgánu měla omluvu zaznamenat na úřední záznam. Je ustálenou soudní praxí, že v případě náhlých akutních zdravotních problémů právního zástupce, je telefonická omluva bez problému přijata. Žádná dodatečná omluva, či doložení jakékoliv zprávy není požadováno. V řešené věci se navíc jednalo o jedinou omluvu, nelze proto hovořit o jakémkoliv zneužití omluvy či o cíleném prodlužování správního řízení.

7. Žalobce očekával nařízení dalšího jednání ve věci, jak přislíbila úřednice správního orgánu I. stupně v telefonickém rozhovoru. Toho se však žalobce nedočkal. K věci se tak nemohl vyjádřit, nemohl hájit svá práva. Žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil.
8. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 16. 6. 2023 uvedl, že je přesvědčen, že napadené rozhodnutí je věcně správné a zákonné. S ohledem na skutečnost, že žalobní námitky jsou obdobné s námitkami odvolacími, odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
10. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání.
11. Žaloba není důvodná.
12. Soud k věci uvádí, že žalobní námitky směřovaly do náležitosti omluvy právního zástupce žalobce z ústního jednání, a nikoliv důvodů neúčasti žalobce na ústním jednání.
13. Soud z obsahu správního spisu zjistil, že žalobce byl přípisem ze dne 10. 10. 2022 prostřednictvím svého právního zástupce předvolán k ústnímu jednání, bylo mu sděleno, že při ústním jednání bude provedeno dokazování svědeckou výpovědí svědka prap. Martina Zimoly. Žalobce byl v poučení s odkazem na § 59 správního řádu informován o povinnosti bezodkladně se z jednání omluvit v případě, že by se nemohl ze závažných důvodů k jednání dostavit. Byl poučen o náležitostech a formě podání obsahujícího omluvu s odkazem na § 37 odst. 2 a odst. 4 správního řádu. Bylo mu sděleno, že ústní jednání je možné konat bez jeho přítomnosti v případě, že s takovým postupem bude souhlasit, nebo se bez náležité omluvy k jednání nedostaví dle § 80 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Závěrem poučení byl žalobce informován o svém právu vyjádřit se ke skutečnostem, které mu jsou kladeny za vinu v průběhu celého řízení. Bylo mu sděleno, že podklady rozhodnutí budou správním orgánem shromážděny k datu konání ústního jednání a žalobci bude před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Bylo uvedeno, že poučení je současně výzvou obviněnému k vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí při ústním jednání dle § 36 odst. 3 správního řádu.
14. Z protokolu o ústním projednání přestupku dne 4. 11. 2022 plyne, že žalobce se k ústnímu jednání bez náležité omluvy nedostavil. Proto bylo rozhodnuto projednat věc v jeho nepřítomnosti. V protokolu je uvedeno, že zmocněnec (právní zástupce) žalobce čtyři minuty před začátkem ústního jednání, tj. v čase 8:56 hod. telefonoval správnímu

orgánu s omluvou, že je nemocný, a tudíž se nedostaví. Rovněž uvedl, že byla do datové schránky odeslána omluva. Správní orgán I. stupně v čase okolo 9:05 hod. kontroloval datovou schránku, kde žádná omluva nebyla. Správnímu orgánu I. stupně byla dne 18. 11. 2022 do datové schránky doručena písemnost od právního zástupce žalobce, kterou se žalobce opakovaně omluvil z nařízeného jednání z důvodu neočekávané nemoci a požádal o nařízení nového ústního jednání. Následně bylo 23. 11. 2022 vydáno prvostupňové rozhodnutí, proti kterému se žalobce odvolal. Žalovaný následně prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

15. K právnímu rámci řešené věci soud uvádí, že podle § 80 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich platí, že *„k ústnímu jednání správní orgán předvolá účastníky řízení. Ústní jednání lze konat bez přítomnosti obviněného jen tehdy, jestliže byl řádně předvolán a souhlasí s konáním ústního jednání bez vlastní přítomnosti nebo pokud se na předvolání nedostaví bez náležité omluvy nebo bez dostatečného důvodu“*.
16. Podmínky náležité omluvy, jak vyplývají z ustálené judikatury správních soudů, jsou shrnuty například v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013-23 či ze dne 28. 11. 2018, č. j. 5 As 219/2017-28. Aby mohla být omluva obviněného z přestupku z nařízeného ústního jednání považována za náležitou, musí být splněny následující tři podmínky: *„1) Obviněný se musí omluvit neodkladně, tedy ihned, jakmile mu to okolnosti dovolí. Z toho pohledu nebude náležitá například omluva učiněná těsně před jednáním z důvodu, o němž obviněný věděl a mohl jej sdělit již dříve. 2) V omluvě musí být uveden důvod, který obviněnému účast na jednání znemožňuje. Tomuto požadavku nevyhoví například omluva s vágním odvoláním se na vyřizování důležitých záležitostí. 3) Důvod omluvy musí být doložen, obviněný tedy musí své tvrzení v rámci objektivních možností prokázat.“* Náležitost omluvy a relevanci jejího důvodu je třeba vždy posoudit ve vztahu ke konkrétním okolnostem případu a dosavadnímu průběhu řízení. Zásadně platí, že břemeno prokázat náležitou omluvu z ústního jednání tíží toho, kdo omluvu podává (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2015, č. j. 6 As 97/2015-27).
17. Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že omluva musí být správnímu orgánu doručena bezodkladně po vzniku překážky účasti na jednání (viz rozsudky ze dne 27. 8. 2015, č. j. 9 As 69/2015-20, ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013-23, ze dne 27. 1. 2015, č. j. 6 As 215/2014-25, a ze dne 10. 10. 2012, č. j. 1 As 116/2012-25), byť v případech náhlého onemocnění je akceptována i pozdější omluva, a tedy i zpětné doložení zdravotního stavu např. pomocí lékařské zprávy.
18. Podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád *„[n]estanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.“* Právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí je jedním z nejdůležitějších procesních práv účastníka správního řízení. V ústavní rovině je garantováno čl. 38 odst. 2 Listiny, který lze aplikovat i ve správním řízení (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2007, sp. zn. II. ÚS 262/06). Podle tohoto ustanovení má každý ve své věci právo vyjádřit se ke všem prováděným důkazům (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2011, č. j. 2 As 60/2011-101). Správní orgán nemusí umožnit účastníkovi řízení výkon tohoto práva pouze v případě, stanoví-li tak zákon. Případné porušení tohoto procesního práva pak představuje významné a jen obtížně napravitelné procesní pochybení, které zpravidla vždy zakládá nezákonnost správního rozhodnutí (srov. zde

např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2003, č. j. 7 A 130/2002-28, či též nález Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04).

19. Soud konstatuje, že omluvení se z ústního jednání správního orgánu je formalizovaný proces, na který jsou zákonem kladeny určité požadavky. Ty se týkají nejen formy, ale i obsahu omluvy. Právní zástupce žalobce zákonem stanovené náležitosti omluvy z ústního jednání nedodržel. Především totiž svou omluvu nijak nepodložil a své tvrzení ohledně náhlé nemoci v rámci svých objektivních možností neprokázal.
20. Není pravda, že by oba správní orgány považovaly omluvu právního zástupce žalobce z ústního jednání za řádnou. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že omluva nebyla řádná a včasná, proto ji neakceptoval. Žalovaný se pak otázkou včasnosti omluvy blíže nezabýval, nicméně konstatoval, že omluvu nelze považovat za náležitou, neboť nebyla ničím doložena.
21. Žalobci bylo dne 10. 10. 2022 prostřednictvím jeho právního zástupce doručeno předvolání k ústnímu jednání, ve kterém byl poučen o svých právech a povinnostech. Byl poučen o následcích neúčasti na ústním jednání, jakož i o možnosti omluvit se z jednání, byl informován o náležitostech řádné omluvy. Byl poučen o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním, k němuž správní orgán I. stupně konstatoval, že stěžovateli bude umožněno jej realizovat u ústního jednání.
22. Právní zástupce žalobce avizoval svou omluvu správnímu orgánu I. stupně těsně před začátkem jednání. V případě omluvy z důvodu akutních zdravotních potíží však lze připustit i zpětné doložení omluvy, pokud je však učiněna řádně. Tak tomu v posuzovaném případě nebylo. Právní zástupce žalobce svou omluvu nedoložil lékařskou zprávou, ani žádným jiným vhodným způsobem. Pandemie Covid-19 a s ní spojené restriktce dle soudu nebrání řádnému doložení omluvy. Je pravda, že lékařské konzultace po telefonu byly v dané době zcela běžné. To však neznamená, že by nemoc nebylo možné jinak vhodně doložit. Nabízí se například písemné potvrzení, či záznam ošetřujícího lékaře o telefonickém hovoru s právním zástupce žalobce a o doporučeném léčebném postupu, či lékařská zpráva vystavená lékařem ex post v návaznosti na telefonický hovor s žalobcem. Rovněž si lze představit, že by bylo možné správní orgán I. stupně odkázat právě na ošetřujícího lékaře a tento by si tak mohl ověřit tvrzení přímo u něj (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2023, č. j. 5 As 298/2022-22). Právní zástupce žalobce tedy důvod své omluvy nijak nedoložil. Správní orgán I. stupně tak postupoval správně, když omluvu neakceptoval.
23. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v případě chybějících náležitostí omluvy není správní orgán povinen vyzývat obviněného k jejímu doplnění o chybějící náležitosti. Správní orgán nemá povinnost vyrozumět obviněného o tom, že jeho omluvu posoudil jako nedůvodnou. V případě, že neshledá omluvu důvodnou a náležitou, je správní orgán oprávněn bez dalšího projednat věc v nepřítomnosti obviněného. Je především v zájmu obviněného, resp. jeho zástupce, pokud si jej účastník řízení zvolil, aby se o osud podané žádosti zajímal (jak vyplývá z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2013, č. j. 9 As 6/2013–26, ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 As 128/2014–26 či ze dne 11. 6. 2020, č. j. 9 As 90/2020–30).
24. Nebylo porušeno právo žalobce na spravedlivý proces. Žalobce a jeho právní zástupce se o možnost účastnit se ústního jednání a o právo vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí připravili, neboť se z ústního jednání řádně neomluvili. Omluva právního zástupce

žalobce nesplňovala zákonem stanovené požadavky a ani se nepřesvědčil o tom, zda byla jeho omluva z ústního jednání správním orgánem prvního stupně akceptována, či nikoliv.

IV. Závěr a náklady řízení

25. Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmé, že postup žalovaného nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z uvedených důkazů. Skutkový stav věci byl zjištěn v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Soud neshledal ve správním řízení žádná procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.
26. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
27. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.
28. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. září 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce